

“à part ça”

ou

“*Comment Do fit Ciel*”

Musique à Tableaux

pour quatuor de flûtes à bec et cor des Alpes

ERNEST H. PAPIER
2004

Commande du Concertgebouw Brugge

ERNEST H. PAPIER

to Julia Why...
“à part ça”
pour le Quatuor APSARA et Lutz Mandler

2004

Tableau I

Tempo giusto ⌈ stabile

mx1

I flute tenor

derrière

II flute tenor

— 1 —

III flûte tenor

— 1 —

IV flute tenor

Handelslæ

Cor des Alpes

2

ripet. ed accell. ad lib.

Tab. I

mv
↓

$$\times 4 \quad \frac{1}{4}$$

7

7 u

mezza-cadenza

T° maestoso
sol/a

un poco nervoso

Music score for 'un poco nervoso' featuring four staves. The first staff has dynamic *p* and performance instruction *clamoroso*. The second staff has performance instruction *inquieto*. The third staff includes *vibr*, *stacc.*, and *Flz. [voix]*. The fourth staff has dynamics *p* and *f*.

T° calmo *quieta* accellerando fino al tempo di marcia

muta in (loco)

soprano

Music score for 'T° calmo quieta' with multiple staves. It includes performance instructions *più muta in alto* and *muta in basso*. The score ends with a dynamic *tr* and a bracketed alternative ending: *ossia { tr (Fl) } □ x → (AH.)*.

T. III T° di marcia marziale

Circuit des flûtistes

Music score for 'T. III T° di marcia marziale' titled 'Circuit des flûtistes'. The score consists of five staves. It includes performance instructions like *gliss. (3. al fine)*, *distr.*, and *dal segno*. The score features various dynamics such as *sf*, *fine*, *tr*, and *pp*. Measures are numbered 16.1 through 18.1, 19, 20v. 16.1, 3., 4., 5., 6., 74 (76), 14, 15, 16, 17, 18, 19, 2, 21, 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 67., 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 81., 82., 83., 84., 85., 86., 87., 88., 89., 90., 91., 92., 93., 94., 95., 96., 97., 98., 99., 100., 101., 102., 103., 104., 105., 106., 107., 108., 109., 110., 111., 112., 113., 114., 115., 116., 117., 118., 119., 120., 121., 122., 123., 124., 125., 126., 127., 128., 129., 130., 131., 132., 133., 134., 135., 136., 137., 138., 139., 140., 141., 142., 143., 144., 145., 146., 147., 148., 149., 150., 151., 152., 153., 154., 155., 156., 157., 158., 159., 160., 161., 162., 163., 164., 165., 166., 167., 168., 169., 170., 171., 172., 173., 174., 175., 176., 177., 178., 179., 180., 181., 182., 183., 184., 185., 186., 187., 188., 189., 190., 191., 192., 193., 194., 195., 196., 197., 198., 199., 200., 201., 202., 203., 204., 205., 206., 207., 208., 209., 210., 211., 212., 213., 214., 215., 216., 217., 218., 219., 220., 221., 222., 223., 224., 225., 226., 227., 228., 229., 230., 231., 232., 233., 234., 235., 236., 237., 238., 239., 240., 241., 242., 243., 244., 245., 246., 247., 248., 249., 250., 251., 252., 253., 254., 255., 256., 257., 258., 259., 260., 261., 262., 263., 264., 265., 266., 267., 268., 269., 270., 271., 272., 273., 274., 275., 276., 277., 278., 279., 280., 281., 282., 283., 284., 285., 286., 287., 288., 289., 290., 291., 292., 293., 294., 295., 296., 297., 298., 299., 300., 301., 302., 303., 304., 305., 306., 307., 308., 309., 310., 311., 312., 313., 314., 315., 316., 317., 318., 319., 320., 321., 322., 323., 324., 325., 326., 327., 328., 329., 330., 331., 332., 333., 334., 335., 336., 337., 338., 339., 340., 341., 342., 343., 344., 345., 346., 347., 348., 349., 350., 351., 352., 353., 354., 355., 356., 357., 358., 359., 360., 361., 362., 363., 364., 365., 366., 367., 368., 369., 370., 371., 372., 373., 374., 375., 376., 377., 378., 379., 380., 381., 382., 383., 384., 385., 386., 387., 388., 389., 390., 391., 392., 393., 394., 395., 396., 397., 398., 399., 400., 401., 402., 403., 404., 405., 406., 407., 408., 409., 410., 411., 412., 413., 414., 415., 416., 417., 418., 419., 420., 421., 422., 423., 424., 425., 426., 427., 428., 429., 430., 431., 432., 433., 434., 435., 436., 437., 438., 439., 440., 441., 442., 443., 444., 445., 446., 447., 448., 449., 450., 451., 452., 453., 454., 455., 456., 457., 458., 459., 460., 461., 462., 463., 464., 465., 466., 467., 468., 469., 470., 471., 472., 473., 474., 475., 476., 477., 478., 479., 480., 481., 482., 483., 484., 485., 486., 487., 488., 489., 490., 491., 492., 493., 494., 495., 496., 497., 498., 499., 500., 501., 502., 503., 504., 505., 506., 507., 508., 509., 510., 511., 512., 513., 514., 515., 516., 517., 518., 519., 520., 521., 522., 523., 524., 525., 526., 527., 528., 529., 530., 531., 532., 533., 534., 535., 536., 537., 538., 539., 540., 541., 542., 543., 544., 545., 546., 547., 548., 549., 550., 551., 552., 553., 554., 555., 556., 557., 558., 559., 560., 561., 562., 563., 564., 565., 566., 567., 568., 569., 570., 571., 572., 573., 574., 575., 576., 577., 578., 579., 580., 581., 582., 583., 584., 585., 586., 587., 588., 589., 590., 591., 592., 593., 594., 595., 596., 597., 598., 599., 600., 601., 602., 603., 604., 605., 606., 607., 608., 609., 610., 611., 612., 613., 614., 615., 616., 617., 618., 619., 620., 621., 622., 623., 624., 625., 626., 627., 628., 629., 630., 631., 632., 633., 634., 635., 636., 637., 638., 639., 640., 641., 642., 643., 644., 645., 646., 647., 648., 649., 650., 651., 652., 653., 654., 655., 656., 657., 658., 659., 660., 661., 662., 663., 664., 665., 666., 667., 668., 669., 670., 671., 672., 673., 674., 675., 676., 677., 678., 679., 680., 681., 682., 683., 684., 685., 686., 687., 688., 689., 690., 691., 692., 693., 694., 695., 696., 697., 698., 699., 700., 701., 702., 703., 704., 705., 706., 707., 708., 709., 710., 711., 712., 713., 714., 715., 716., 717., 718., 719., 720., 721., 722., 723., 724., 725., 726., 727., 728., 729., 730., 731., 732., 733., 734., 735., 736., 737., 738., 739., 740., 741., 742., 743., 744., 745., 746., 747., 748., 749., 750., 751., 752., 753., 754., 755., 756., 757., 758., 759., 760., 761., 762., 763., 764., 765., 766., 767., 768., 769., 770., 771., 772., 773., 774., 775., 776., 777., 778., 779., 7710., 7711., 7712., 7713., 7714., 7715., 7716., 7717., 7718., 7719., 7720., 7721., 7722., 7723., 7724., 7725., 7726., 7727., 7728., 7729., 7730., 7731., 7732., 7733., 7734., 7735., 7736., 7737., 7738., 7739., 7740., 7741., 7742., 7743., 7744., 7745., 7746., 7747., 7748., 7749., 7750., 7751., 7752., 7753., 7754., 7755., 7756., 7757., 7758., 7759., 7760., 7761., 7762., 7763., 7764., 7765., 7766., 7767., 7768., 7769., 7770., 7771., 7772., 7773., 7774., 7775., 7776., 7777., 7778., 7779., 77710., 77711., 77712., 77713., 77714., 77715., 77716., 77717., 77718., 77719., 77720., 77721., 77722., 77723., 77724., 77725., 77726., 77727., 77728., 77729., 77730., 77731., 77732., 77733., 77734., 77735., 77736., 77737., 77738., 77739., 77740., 77741., 77742., 77743., 77744., 77745., 77746., 77747., 77748., 77749., 77750., 77751., 77752., 77753., 77754., 77755., 77756., 77757., 77758., 77759., 77760., 77761., 77762., 77763., 77764., 77765., 77766., 77767., 77768., 77769., 77770., 77771., 77772., 77773., 77774., 77775., 77776., 77777., 77778., 77779., 77780., 77781., 77782., 77783., 77784., 77785., 77786., 77787., 77788., 77789., 77790., 77791., 77792., 77793., 77794., 77795., 77796., 77797., 77798., 77799., 777100., 777101., 777102., 777103., 777104., 777105., 777106., 777107., 777108., 777109., 777110., 777111., 777112., 777113., 777114., 777115., 777116., 777117., 777118., 777119., 777120., 777121., 777122., 777123., 777124., 777125., 777126., 777127., 777128., 777129., 777130., 777131., 777132., 777133., 777134., 777135., 777136., 777137., 777138., 777139., 777140., 777141., 777142., 777143., 777144., 777145., 777146., 777147., 777148., 777149., 777150., 777151., 777152., 777153., 777154., 777155., 777156., 777157., 777158., 777159., 777160., 777161., 777162., 777163., 777164., 777165., 777166., 777167., 777168., 777169., 777170., 777171., 777172., 777173., 777174., 777175., 777176., 777177., 777178., 777179., 777180., 777181., 777182., 777183., 777184., 777185., 777186., 777187., 777188., 777189., 777190., 777191., 777192., 777193., 777194., 777195., 777196., 777197., 777198., 777199., 777200., 777201., 777202., 777203., 777204., 777205., 777206., 777207., 777208., 777209., 777210., 777211., 777212., 777213., 777214., 777215., 777216., 777217., 777218., 777219., 777220., 777221., 777222., 777223., 777224., 777225., 777226., 777227., 777228., 777229., 777230., 777231., 777232., 777233., 777234., 777235., 777236., 777237., 777238., 777239., 777240., 777241., 777242., 777243., 777244., 777245., 777246., 777247., 777248., 777249., 777250., 777251., 777252., 777253., 777254., 777255., 777256., 777257., 777258., 777259., 777260., 777261., 777262., 777263., 777264., 777265., 777266., 777267., 777268., 777269., 777270., 777271., 777272., 777273., 777274., 777275., 777276., 777277., 777278., 777279., 777280., 777281., 777282., 777283., 777284., 777285., 777286., 777287., 777288., 777289., 777290., 777291., 777292., 777293., 777294., 777295., 777296., 777297., 777298., 777299., 777300., 777301., 777302., 777303., 777304., 777305., 777306., 777307., 777308., 777309., 777310., 777311., 777312., 777313., 777314., 777315., 777316., 777317., 777318., 777319., 777320., 777321., 777322., 777323., 777324., 777325., 777326., 777327., 777328., 777329., 777330., 777331., 777332., 777333., 777334., 777335., 777336., 777337., 777338., 777339., 777340., 777341., 777342., 777343., 777344., 777345., 777346., 777347., 777348., 777349., 777350., 777351., 777352., 777353., 777354., 777355., 777356., 777357., 777358., 777359., 777360., 777361., 777362., 777363., 777364., 777365., 777366., 777367., 777368., 777369., 777370., 777371., 777372., 777373., 777374., 777375., 777376., 777377., 777378., 777379., 777380., 777381., 777382., 777383., 777384., 777385., 777386., 777387., 777388., 777389., 777390., 777391., 777392., 777393., 777394., 777395., 777396., 777397., 777398., 777399., 777400., 777401., 777402., 777403., 777404., 777405., 777406., 777407., 777408., 777409., 777410., 777411., 777412., 777413., 777414., 777415., 777416., 777417., 777418., 777419., 777420., 777421., 777422., 777423., 777424., 777425., 777426., 777427., 777428., 777429., 777430., 777431., 777432., 777433., 777434., 777435., 777436., 777437., 777438., 777439., 777440., 777441., 777442., 777443., 777444., 777445., 777446., 777447., 777448., 777449., 777450., 777451., 777452., 777453., 777454., 777455., 777456., 777457., 777458., 777459., 777460., 777461., 777462., 777463., 777464., 777465., 777466., 777467., 777468., 777469., 777470., 777471., 777472., 777473., 777474., 777475., 777476., 777477., 777478., 777479., 777480., 777481., 777482., 777483., 777484., 777485., 777486., 777487., 777488., 777489., 777490., 777491., 777492., 777493., 777494., 777495., 777496., 777497., 777498., 777499., 777500., 777501., 777502., 777503., 777504., 777505., 777506., 777507., 777508., 777509., 777510., 777511., 777512., 777513., 777514., 777515., 777516., 777517., 777518., 777519., 777520., 777521., 777522., 777523., 777524., 777525., 777526., 777527., 777528., 777529., 777530., 777531., 777532., 777533., 777534., 777535., 777536., 777537., 777538., 777539., 777540., 777541., 777542., 777543., 777544., 777545., 777546., 777547., 777548., 777549., 777550., 777551., 777552., 777553., 777554., 777555., 777556., 777557., 777558., 777559., 777560., 777561., 777562., 777563., 777564., 777565., 777566., 777567., 777568., 777569., 777570., 777571., 777572., 777573., 777574., 777575., 777576., 777577., 777578., 777579., 777580., 777581., 777582., 777583., 777584., 777585., 777586., 777587., 777588., 777589., 777590., 777591., 777592., 777593., 777594., 777595., 777596., 777597., 777598., 777599., 777600., 777601., 777602., 777603., 777604., 777605., 777606., 777607., 777608., 777609., 777610., 777611., 777612., 777613., 777614., 777615., 777616., 777617., 777618., 777619., 777620., 777621., 777622., 777623., 777624., 777625., 777626., 777627., 777628., 777629., 777630., 777631., 777632., 777633., 777634., 777635., 777636., 777637., 777638., 777639., 777640., 777641., 777642., 777643., 777644., 777645., 777646., 777647., 777648., 777649., 777650., 777651., 777652., 777653., 777654., 777655., 777656., 777657., 777658., 777659., 777660., 777661., 777662., 777663., 777664., 777665., 777666., 777667., 777668., 777669., 777670., 777671., 777672., 777673., 777674., 777675., 777676., 777677., 777678., 777679., 777680., 777681., 777682., 777683., 777684., 777685., 777686., 777687., 777688., 777689., 777690., 777691., 777692., 777693., 777694., 777695., 777696., 777697., 777698., 777699., 777700., 777701., 777702., 777703., 777704., 777705., 777706., 777707., 777708., 777709., 777710., 777711., 777712., 777713., 777714., 777715., 777716., 777717., 777718., 777719., 777720., 777721., 777722., 777723., 777724., 777725., 777726., 777727., 777728., 777729., 777730., 777731., 777732., 777733., 777734., 777735., 777736., 777737., 777738., 777739., 777740., 777741., 777742., 777743., 777744., 777745., 777746., 777747., 777748., 777749., 777750., 777751., 777752., 777753., 777754., 777755., 777756., 777757., 777758., 777759., 777760., 777761., 777762., 777763., 777764., 777765., 777766., 777767., 777768., 777769., 777770., 777771., 777772., 777773., 77

T.IV T° stretto svelta

A handwritten musical score for four staves. The first three staves begin with a treble clef, while the fourth staff begins with a bass clef. The music consists of six measures of eighth-note patterns. Measure 1 starts with a single eighth note followed by a sixteenth note rest. Measures 2-4 show a repeating pattern of eighth notes and sixteenth note rests. Measure 5 begins with a single eighth note followed by a sixteenth note rest. Measure 6 concludes with a single eighth note. The score ends with a short melodic line starting with a quarter note and ending with a half note.

A handwritten musical score for four staves, labeled B. The vocal parts are indicated by syllables: RA, PA, AR, SAP, SA, RA, APARSA; SA, PA, AS, PA, PA, RA, PA, PA, SA, APSARA; PA, AP, SA, PAR, RA, SA, RA, SA, APARSA; SA, RA, SA, PA, RAS, PA, RA, PA, a partea. The score includes dynamic markings like 'sim.', 'facing audience', and 'a genoux'. Stage directions include 'multa in 4 flauti bassi' and 'Alphornist : rien'. The vocal line is described as 'rythme vocal'.

T.V Tº liturgico o libera

Musical score for four bassoon parts (4 fl. bassi). The score includes several performance instructions and dynamics:

- Top part: *ad lib.*, *(non reg.)*
- Second part: *psalmodian*
- Third part: *pesante (non marc.)*, *max. 3x!*, *Doppelblatt (fg)*
- Bottom part: *Dämpfer (ad lib.)*, *improvisando*, *poss.*, *pp*, *mvt*, *p*, *mp*, *vibr.*

TVI T°corale + ampia

T. VII Tº furioso

2° , poco rall. stand (1) x 4 stridulo
 (6i) muta sf z. ad lib. dim. f i h i ten. gliss. dim. mf
 (2d.) in sf z. ad lib. dim. f i h i ten. gliss. dim. mf
 alto sf z. ad lib. dim. f i h i ten. gliss. dim. mf
 2° , 3° irre sf z. ad lib. dim. rasch f hoch f soft. dim.
 dim. pendendo si f sub. < / > / f soft. dim.

ERNEST H. PAPIER

“à part ça”

notification des actions scéniques

L'exécution nécessite (pour 5 exécutants) :

1 flûte soprano, 4 flûtes alto, 4 flûtes ténor, 4 flûtes basse
1 cor des Alpes, 1 anche double de basson, 1 sourdine voyante (ad lib.)

TABLEAU I *intrada*

Seul le pavillon du cor des Alpes est visible au début.
Le rideau s'ouvre lentement sur l'accord du quatuor qui apparaît debout, frontal, masquant le corniste.

Les mouvements notés (↓) sont une brève flexion des genoux.

N.B. Sans rideau, on pourra rendre les mêmes effets avec l'éclairage.

TABLEAU II *ouverture*

Au son du cor, les flûtistes commencent à bouger (↓) puis s'écartent (→) par deux puis tous les quatre, dévoilant le corniste qui se “révèle”.
Après sa courte cadence, les flûtistes se rapprochent de lui.

TABLEAU III *marche*

Durant les cinq reprises décalées, les flûtistes, marchant en cadence, passent successivement en dessous du cor et par dessus son pavillon, suivant un petit parcours circulaire, répété au moins deux fois.

N.B. On pourra éventuellement surélever le corniste pour permettre un passage plus aisé des flûtistes, qui devront cependant s'incliner.

TABLEAU IV *strette*

Quatuor solo, frontal, sans pupitre visible, éventuellement de mémoire.
Le cor des Alpes doit se faire oublier jusqu'à ce qu'il dise “rien” ; à cet instant, les flûtistes “tombent” à genoux en un même mouvement.

TABLEAU V
messe

Quatuor de flûtes solo à genoux (légèrement surélevé si nécessaire). Le cor est invisible, il se pourvoit d'une sourdine ostensible. (ad lib.)

TABLEAU VI
choral

Le cor décrit lentement un grand arc de cercle d'un côté à l'autre du quatuor agenouillé, en opérant une "station" au dessus de leurs têtes (↗). A la fin du choral (reprise), les flûtistes s'éloignent (si possible à genoux).

N.B. L'anche double peut être fixée à un tuyau souple relié au cor pour en faciliter la traction pendant le jeu.

TABLEAU VII
assaut

De "très agressif" à "très tendre", les quatre flûtes alto toujours dirigées vers le corps du cor, de plus en plus près, jusqu'à le toucher... le cas échéant, les flûtistes débarrassaient le cor de sa sourdine avec soin.

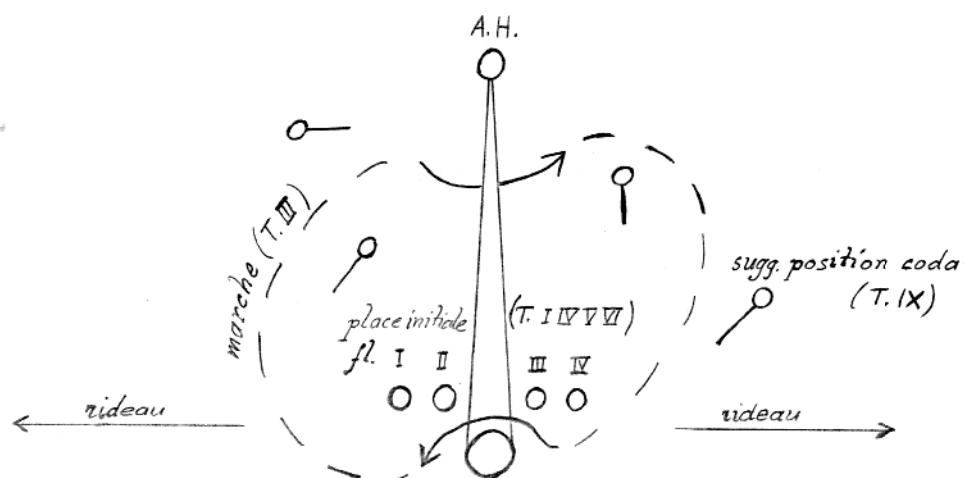
TABLEAU VIII
cadence

Les flûtistes sont subitement "fauchées" par les premiers sons du cor et tombent mollement à terre dans un mouvement désordonné. Elles demeurent invisibles durant toute la cadence.

TABLEAU IX
coda

Les flûtistes couchées relèvent leurs instruments en jouant, suivant la courbe dynamique de leurs interventions ; 1ère fois nonchalamment, 2ème fois plus nerveux, 3ème fois comme automatique mais calme. Seules les flûtes qui se lèvent et le pavillon du cor restent visibles.

PLAN DE SCENE

“à part ça”

VERSION POUR QUATUOR DE FLÛTES A BEC

Il est possible d'exécuter la pièce sans cor des Alpes,
avec le seul quatuor des flûtes à bec.

Dans cette version, évidemment réduite sur le plan scénique,
dont les mouvements deviennent alors presque facultatifs,
la partie rythmique du cor est principalement effectuée par une
percussion pedestre de la part d'un, deux ou de tous les quartettistes.

Tableau I

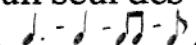
La pièce débute avec des pas sur place *tutti* (cf “*steps*” fin Tab. III).
Après l'accord initial, le rythme du cor est frappé du pied par un seul des
flûtistes , éventuellement à tour de rôle, distribué en .

Tableau II

Frapper du pied une fois (*tutti*) au moment du commun (après Flz).
Enchaîner le dernier accord de la page 1 à *T° calmo* (p.2)
Marquer chaque commun d'un coup de pied *tutti* (do du cor sans)

Tableau III

Jouer la marche en défilant au pas cadencé selon un parcours défini.

Tableau IV

Comme indiqué (frontal). Dire : “*rien*” (*tutti*) après être tombé à genoux.

Tableau V

Comme indiqué, dans un état de profond recueillement.

Tableau VI

On peut terminer cette version par une reprise du choral (plus longs).

Variante

Tableau VII

Jouer ce Tableau à genoux en se couchant progressivement sur le sol.
enchaîner au

Tableau IX (à terre)

Marquer doucement les débuts de mesure avec un bruit de pieds (*tutti*).